

УНИВЕРЗИТЕТ БЕЛГА

ТАРМЛАДН

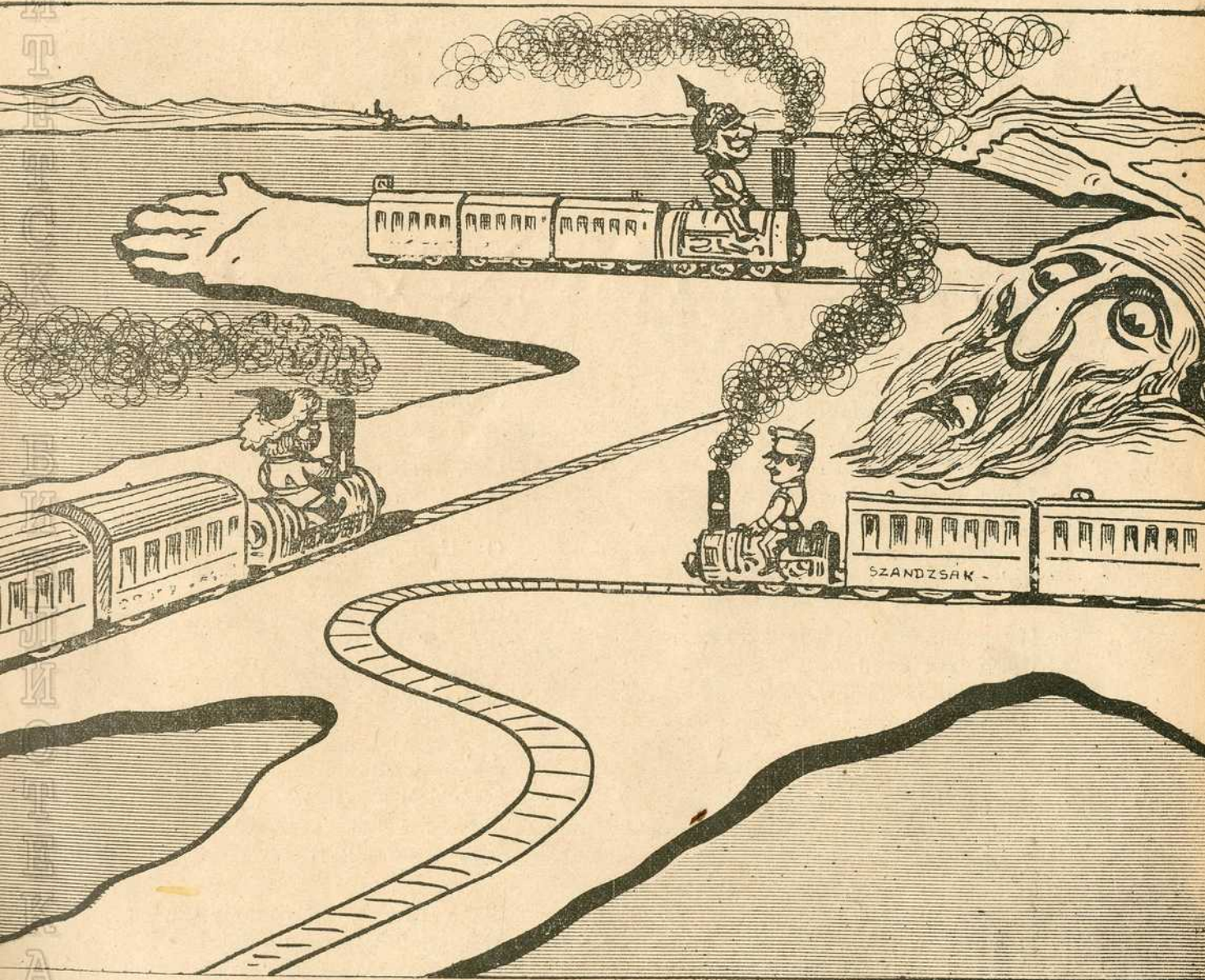
ХУМОРИСТИЧНО-САТИРИЧАН ЛИСТ.

Број 4.

У Новом Саду, 16. фебруара 1908.

Год. II.

ОД ТРИ ВАТРЕ

једна ће ми зацело главе доћи.

На знање!

За овај број је закаснио клише о изборним приликама у Хрватској па су због тога и главније сатире о избору изостале за идући број, који због савремености излази кроз 4—5 дана, а штампаће се у пет хиљада примерака и разаслаће се многима на углед, нарочито у Хрватску и Славонију.

Молимо пријатеље да се за наш лист заузму. Свако ко нам нађе 2 претплатника добија бесплатно лист.

Уредништво и администрација
„Стармладог“.

Јашијада.

Јашо, Јашо, тужан Гашо
Шта ће с тобом бити.
Ко би могло погодити??

Јаша хтеде Србин бити,
То је име славно!
И он нешто налику беше,
Ал' то беше давно.

Јаша хтеде јунак бити!
Ал' с омаче рука,
Нож ловачки помери га,
Те остаде брука.

Јаша хтеде столар бити
Ал' му ренде тупо,
Социјал је хтео бити
Ал' му је то — гупо.

И ко знаде шта све хтеде,
Бити нам од Јаше,
Да не нађе своје људе
Четрестосмаше.

Те завитла »Заставушу«
Дичног Кошут Фрање,
Кој' потписа са Аустријом
Дично поравнање.

Бе аферим мудри Јашо!
Камо тај пут води?
Да ли оној обећаној,
Жељеној слободи?

Твоме уму врли Јашо,
Читав свет се диви!
Јер познаје да у теби
Баш радикал живи!

Ал' кад хтеде с Кошутовци
Склапат »сојуз« неки,
Требао си док још беху
Барем ellenzéki.

Јер наш народ море Јашо,
Не мрзи Мађаре;
Али за то и неволи
Гадне измеђаре.

Кад син Фрања, оца изда,
А зет Јаша, ког ће јарца?
Па и он је за начело
Издао свог старца.

Звечеће је то начело,
Сви ми добро знамо,
Па реци ми имамо ли
Још што да продамо?

Дела твоја Јашо мили,
Позната су свету широм,
Ти напуни свако срце,
Зебњом и немиром.

Слава твоја већ је пукла,
Од Тисе до Драве,
И у накрет још да речем,
Од Баје до Саве.

Зар се тако борба води
За народна права?
Таку борбу црева воде
Или празна глава.

Ал' сад нико већ не слуша,
Славопој те тице,
Јер су сваком политичке
Знана пиљарице.

Ти си Јашо, миди побро,
Политички бостан обр'о!

(Ако жарка љубав моја,
Души твојој слади,
Донеће ти још поздрава
Наш приша „Стармлади“).

Баја, на римски Божић.

Мученик.

Народ је судио.

Патријотска игра од гђе Коалиције.
Музика од Супила и Прибичевића.

Код Векерла.

Векерле (хода по соби. И ако је он хладно-крвни Шваба, данас је нешто узрујанији, — не зна се зашто ни кроз што, главно је да се нешто секира и исује швајцки)

Бруцификс... нохамол-хипаји... то је бламажа. Ама знао сам ја да ће то тако бити. Говорио је мени Полит, да је то олош да ћу ја с њима насести к'о ђаво на домби, ама ето ђаво ме наведе... Да, где су ти ђаволи (послужитељу) пуштајте их унутра.

Послужитељ: Tesik besetálni.

Баќањи и Бала (улазе са дугачким носевима, који пре лице на слоновске сурле.)

Баќањи (покушава да се сagne и пољуби Векерла у чизму — али не може од носа. Он се онда као слон љуља).

Бала (претворио се сав у знак љубавности, али ради сигурности обукао је тесне панталоне.)

Обоје заједно: Kezeit csókolunk, a méltóságos úrnak.

Векерле: Држите уста... бар сад кад их нисте знали држати кад је требало.

Обоје: Разумели смо љубимо руке. (Обоје зачепе уста шакама).

Векерле: Не говорите заједно. Нисте ваљда у угарском парламенту. — (Љушито: седите!)

Бала: Ја ћу бити слободан да седнем на „тврду столицу“ — ради сигурности... а иначе бојим се да ми се фотела не претури.

Векерле: Говорите глупости као да сте у нашем сабору какав кошутовски посланик. Да пређемо на ствар. Кажите

ми шта вас је руководило, да ме набрците да се упознам с оним убицом и странком која осим убица »има и лопова најординарније врсте.“ Ових дана се баш двојица ишчаурила.

Бала: Ништа, верујте ништа. Из чи-стог штреберства сам то учинио. Хтео сам да се дочепам жупанске столице.

Векерле: Не бојите се да ћете сада какву другу столицу добити.

Бала: Ја сам се постарао... (показује на узане панталоне).

Векерле: Како сте ми могли тако фино друштво препоручити. „Ја који се грозим и гнушам убица а лопове немам очи да видим, морао сам се с њима руковати, грлити и називати их својим kedves barátima.

Бала. Опростите, ја сам држао да у колико у којој странци има више смелих лопова, мучких убица, ординарних лажова и вештих опсенара да у толико...

Векерле: Ви мислите да сте у Новом Саду. Вами сигурно није позната она пословица „С ким си...“

Бала: Не, нама у Новом Саду је та пословица сасвим непозната. Ми новосађани имамо засебан морал од свог света.

Векерле: Ја, који сам умео да подвалим једној читавој странци. Који сам умео да укротим Кошутовце и створим из ellenzeki — бечке лакеје... мени да се тако подвали. Знате ли ви да сам се грозно обрукао пред свим дипломатским светом. Ја који сам умео квоту подићи, склопити с Аустријом онако срамни уговор по Угарску — обмахнути сав свет са самосталним ђумруком и банком. — Нисам ли се сад самртно обрукао...

Бала: Нисте. Винисте — мелтошагош!

Векерле: Није него сте се ви обрукали!

Бала: Нисам ни ја.

Векерле: Него ваљда радикали — barátok!

Бала: Они, méltóságos!

Векерле: Није ми за њих. Они су и тако безобразни па их ни брига није.

Баќањи: Они неће чак ни поцрвени-ти, екселенцијо, тако су безобразни, стид су изгубили.

Бала: Још од онога дава кад сам их ја насамарио — да издају српске школе.

И држим да ваша екселенција треба пре да ме одликује каквим звечећим орденима — него што ме коре. Јер ако је ичија заслуга што се тај опасан елеменат, који је још пре мога пакта са њима онако бећарски нападао на сав мађарски народ — и за који се причало о неким пречанским осећајима и јаслама, — данас претворио у најординарније скутоноше и владине пузавце... данас су они рећи једна ваша подлога, а некадашња Мађарима крвничка и опасна Милетићева „Застава“ постала је ваше екселенције опирача, којом ви можете прати кога хоћете и шта хоћете . . . . Ето на пр. бана Рауха су свог мућковима измазали и испљували, па је ваша опирача све то брисала. Дакле ако је ичија заслуга да се радикали онако грдно у срп. народу обрукали, то је моја. Јер тај олош би вам кад тад могао бити опасан. А ви да сте употребили били шпанску иквизицију не би их били умирили — као што сам их ја умирио и створио таким ништицама, да горих и срамнијих синова не памти српска историја. Ако ваша екселенција прати београдску штампу могла је приметити да је вођу, преко 20 срп. листова без разлике боје и партије — испљувало као најгори измет људства. А то је тек од великог значаја, и нами — а и вама, као бечком добром човеку у интересу. Ја дакле у место укора — очекујем награду. (*Поклон се.*)

Векерле: Призвајем. У осталом предложићу вас диспозицију...

Бала: (*Усплахирен.*) На диспозицију мене?

Векерле: — овом фонду.

Бала: А, тако што год већ. (*Таре руке.*)

Векерле: Шта имате ви да наведете у своју обрану.

Баќањи: То, да сам имао на уму, једино моје дугове и даљски кукуруз.

Векерле: Зашто сте ме натерали да потврдим крњег сабора неке закључке, странци, чији је чак и председник и потпредседник приликом избора остао на дуду — што рекли Србијанци.

Баќањи: Зато, што је мени тиме било поможено — а вама ваје одможено.

Векерле: Како зар самосталци и либерали неће сад —

Баќањи: Не, на против. За учитеље је добро учињено, изборно питање је добро. Засели би деструктивни елементи, а овако их увек могу цакнути. А остале закључке и тако не мисли ваљда ваша екселенција потврдити.

Векерле: Ваљда писам пао на теме. У осталом као бечки човек — добио сам и са највишег места негодорање због тог хајдучког сабора.

Баќањи: Ја држим да ова проба хазашаг (женидба) није била од штете.

Векерле: Није. Уверио сам се да у Хрватској нема радикалских телића и да се тамо издајство ни за највећу пару не може купити. Како су могли онда обећавати ми 20 посланика.

Баќањи: Знате, они су јако безобразни људи. Ваљда сте их познали.

Векерле: Зацело. Ако писам и већу. (*Предаје један акт Баќањију.*) Изволите им овај акт предати.

(*Пружа један повећи акт Бали.*) Ове, вама.

(*Обоје се клањају и одлазе:*)

Alazátos*putundzijski szolgája.

(*Чим су изашли отварају брзо: Баќањи акт радикалски, а Бала свој пакет.*)

Баќањи (чита полугласно): Накрачки декрет.

Бала: (*Смотривши неке миле и јако иканишне слике, стисне их старасно и љуби*) миле моје сличице!

Векерле: (*Ходе горе доле замисљен.* У један мах му паде на ум Јашин чланак: „Народ ће судити!“ и нехотице му пређе тико преко уста: народ је судио! — (*Сеши се.*) Али стој ту је још Франк!

УЗРОК.

Варошанин: Чегу ради звоне сад овде код вас у селу?

Сељанин: Па господине мора да ко за штрангу вуче.

САНЦАКЛИЈЕ.

— Још жељезница за Санцак није ни саграђена, а већ се десно први судар — у дипломацији.]

):(И ако први аустријски воз још ни кренуо није за Санцак — у Петрограду је већ дат знак за полазак.

*** Види ли те направде, рећи ће своме дгуру један руски анархиста, ми ако само 5 метара жељезничке пруге мало бомбама покваримо а нас затварају — а наша је влада намерна целу аустријску пругу за Санцак да баци у луфту.

§ Ерентал се баш не би радовао да се његова жељезница за Санцак нађе у луфту.

Брзојавни и телефонски извештаји

званичном раух-коштовачком листу, ћирилицом »Zasztavi«

Карловци. Дођох, видех и поблех.
Јаша.

Карловци. Kukoricza Jancsi — се јако круни. У изгледу — чокањ.

Kaszálosi Mátyás
„Egyházi metropolitika“ gnosnik szerkesztője.

Карловци. Љок!

00.

Дал. Kukoricza van — nincs disznó!
(Кукуруза има — нема свиња).

Радикалско крме Novák.

Дал. Rán Novák — сјајно пропао.

Кашиковић Сребрјаков

Глина. Жирко Костић има већину — противу себе. Пропаст сигурна.

Пришинецка.

Слашина. За Бенака се нашло свега 24 бенака.

Један радикалски бенак.

Вуковар. Мист-фих остао —

Куеновац.

Вуковар. Остао код куће.

Родокаљац.

Нуштар. За Магарашевића купљено свега 18 магараца. За сада се сви налазе на ледини.

Коњовић Радикалски.

Војнић. Због нешто, не може бити ништа.

Окати Слешчевић,
дипломирани селеновоћа родокаљске странке
у Хрватској и одликовани јегер мандата.

Маршинци. Мартин из Загреба —

Маршин Мулединовић.

Маршинци. Сус Мартине!

Љоснић.

Рума. За Татића гласало свега неколико татића.

Тат. — радикалски.

Хршковици. Паорија гласала је великим делом за „наше дете“ Ивића.

Заставин извештач
35. броја „ejeluse“.

Хршковици. Ја се праштам од Вас Јашо Сомићу, истим дубоким поштовањем, као и пре избора.

(Ч)ивић

штребер „на своју руку“.

Удбина. Чавак се окрњо и нестао још пре избора.

Кандидат масних лопаца.

ЈЕДНО МУ САМО ЖАО.

Таст: Но, зете, како си са мојом ћерком задовољан.

Зеш: Није ми ништа друго жао него што ме нисте шчепали за јаку па стрмоњушке напоље избацили кад сам за њену руку молио.

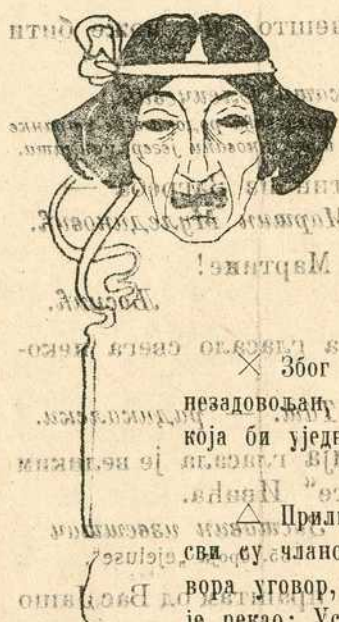
СЛАЖУ СЕ.

Муж (умирући): Осећам, да ћу умрети и боли ме што ћу те оставити саму, — на овом широком свету. Саветујем ти да се удаш за нашег ваљавог комшију Др. Н. П.

Жена (кроз плач): И ја сам већ тако смислила.

КУРАЖАН ЧОВЕК.

Судац: И ви се још смете заклетити? — Волео би да видим то, на што се ја не бих смео заклетити?

Театралија

× Због промене коста, којим сам незадовољан, тражим нову куварицу, која би уједно била и домоуправитељка.

Добриновић.

△ Приликом потписивања уговора, сви су чланови потписали без приговора уговор, па и г. управитељ, који је рекао: Усвајам уговор, изузимајући што IV. главу и 11. тачку »Правила за срп. нар. позоришну дружину« не могу примати. (Иста глас: »Свако саблажљиво друговање и владање, пијанство и пировање, које служи на срамоту позоришту, казни се, и т. д.)

Са Спасићеве прославе.

Исправан.

Приликом моје прославе случајно сам заборавио моме 18 годишњем управитељу г. Ружићу да се захвалим, почео ме је мој двогодишњи садањи управитељ Исто тако случајно сам заборавио, да се прво старијим друговима захвалим, почео ме је Матејићев револуционарни смишљени говор. — Пошто ја ово све не могу више исправити, молим п. н. публику да то исправи.

Д. Спасић

глумац карактерних улога.

Прави радикалски поклон.

Приликом Спасићеве прославе, није се нико могао надати од стране радикала тако свињском поклону. На име Јерковић је доклонио Спасићу једну велику крмачу. Кажу, да је Спасић тронут тако лепим и видљиво дирљивим поклоном загрлио Јерковића и у име захвале запевао му: »Од крмаче лепше, птице, нема.«

Изјава.

Приликом Спасићеве прославе, дознали смо, да су његови млади другови испрегли коње и тако

одвукли слављеника до Линдине пиваре. Свесни своје дужности, жалимо, што смо у исто време били ургегнути, једни у Кошутава, а други у бана Рауха кола.

За српску трамвајску страику
Јаша Томић и Ђ. Красојевић.

Ми смо јако завидљиви на поклону Матејићевом и другова. Решили смо, да се убијемо — перушком.

Ружић, Добриновић, Лукић
маликани.

Још неколико исправака.

— Приликом предаје венца од кина сребра, Спасићу, уз напомену, да је венац од приређивача народних забава и села — случајно сам заборавио, — а не као што ми неки подмећу, да ми је срамота било споменути, да су то дали Срби приређивачи. Да не би ко год мислио, да је то од каквих људи који се свога српског имена стиде, или да је чак од каквих Кошутаваца, то изјављујем да је венац од »наше« (пропале) странке.

Др. Бајић, новопечени.

Признајем да је приметно било од мене споменути ја сам »уверен да ће Спасићу наш поклон најмилији бити!« Тиме нисам хтео багателсати поклоне, ни новосадске, нити кикиндске или чак суботичке публике — на против хтео сам изнети ниво своје интелигенције, држећи се оне: »шта ко има то и даје!«

Матејић

вођа незадовољеника.

Приликом четврти прославе, нашли су неки да сам славољубив, па чак да сам тобож и неучтив био према почасном управитељу Ружићу. Ја држим, ако је неко почастан управитељ да је то само на папиру, а да му се иначе никакве друге почести не одају, па зато држим, да је умесна била моја скромност сва четири пуга изруковати са орденима омако косећим ходом као што ја већ умем. У осталом, ја би се задовољио био, да сам ма и само једног, па чак и једну слављеницу извео на позорницу.

Добриновић.

Београдско позориште у Новом Саду.

Veni, vidi, vici!

Гостовање гостију с „гостима“.

Да нису гђе Ришар и Монтегенова оставиле у Н. Саду с киме још које дете — осим оних на новосадској позорници у „Господин Алфонзу“.

*

ЈАВНА ЗАХВАЛА.

Приликом прославе моје супруге, захваљујем се свима који јубиларку по здравише.

У име супруга:

Ђорђе Бакаловић, Загреб,
нови—нар.

У име позоришта:

Петар Добриновић, Нови Сад,
управитељ.

*

Пре моје прославе, требало је осим 3 прославе и 2 гостовања београдског позоришта, довести барем још загребачко позориште а и Салвинија. То би имало смисла.

Уједно се извињавам што сам се помео, те у место Ружићу захвалио се Добриновићу. Толико да не би п. н. грађани то за кукавичлук сматрали.

Коча Васиљевић, интриган.

ИЗЈАВА.

Не бих била ишла Чивуткињама кројацама да се писам угледала на супругу и управника једне српске установе, у чијем сам листу нападнута. Она и неке друге српске даме раде и пазаре код Чивута, па су и мене Чивуткињи препоручиле, а ја сам им се с препоруком исте само реванжирала, уз оградом да чак писам ни члан друштва „Свој своме“, а некимли главни мотор.

Лукићка, глумица.

НАЈНОВИЈА МУЗИКАЛИЈА.

— За европски концерт. —

Марш: Компоновао: Ерентал.

Посвећено: Русји.

Издање: дворско, Султаново.

Цена? —

Репертоар срп. нар. позоришта.

„Слепи миш“ — од Др. Соса: Музика од народних фондова.

„У долини“ — од радикалне странке. Главну улогу мамелука — креира Јаша Креатура.

„Пасторак“. Религиозна игра из Крајине — од Саборског одбора.

„Голгота“ народносна игра од Бјерн-стјерна Бјернсона. Преведено на српски, словачки и румунски језик.

„Пљоска“ — кортешки комад за народ — од вуковарског народног жупана Хидегхетија, уз пратњу радикалске банде. 27. и 28. п. м.

„Данак у крви“ — нов комад с пуцањем. Први пут, приказан на Удбини. Удесио Бан Раух и родокалци.

„Смрт мајке Југовине“ или одузимање народних фондова од радикала — које радикали сисају као дете мајку — Иначе комад за гњаважу публике и конкурисање „Милки“.

Књижевност и уметност.

*

— Хоћете ли у позориште? Дивна је то музика од Штрауса.

— Маните ме с тим Штраусом. Немам очи да га видим, од како су ми о „Слепом мишу“ украли гукер.

*

— Како сте се провели о премијери „Милке“.

— Лилá?

— Како то?

— Тако... Да би човек могао заспати, било је и сувише велике ларме, а да би остао будан било је и сувише досадно.

*

— Зашто нису давали у Н. Саду, нашег новосадског, Грчићевог „Шекспира“ „Страшан дан“.

— За то, што су га белоцрквани после премијере назвали: „Страшна ноћ“.

*

»Браников« критичар мисли да би „Милка“ добра била, да није четвртог чина. Један други критичар налази да је за експозицију довољан и један чин, те су даља два чина излишна. „Стармлади« усвају горње разлоге, али држи да би комад још бољи био — кад би и први чин изостао.

Читајте идући број.

Позоришни уштипци.

— Не би ли ми могли рећи, зашто је један г. редитељ рекао једној глумици, да тако говори, као да је узјмила орган и пришила туђе вилице?

*

Не би ли ми могли рећи, зашто је г. управитељ Добриновић сад нашао да каже удовици пок. Андре Стојановића, да гледа да учи боље српски, иначе ће је отпустити? (Сигурно, да је — утеш! Пр. слагачева.)

*

Црне штрумпандле за жалбу на глумици Н. Н. од нас су...

Јајтелес и Бајтелес

*

Тенор г. Н. за то је тако звонак — што у мојој кафани једе на вересију ајершпајз.

Прва чивуцка кафана.

СИГУРАН ЗНАК.

— Како се распознају отровне печурке од печурука за јело?

— Врло просто. Човек их скува и да пуници да поједе. Па ако пуница сутра дан умре, сигуран је знак да су печурке биле отровне.

ДОБРОТВОР.

— Господин докторе, на пољу је један просјак.

— Шта хоће?

Молимо да обновите
претплату и платите
ДУГ. АДМ

ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА.

Владином пријатељу. Као што видите. Употребићемо све што се даје употребити да се опростите садањег положаја. Писаћемо онима који су заборавили на своју дужност. Не буду ли ни онда своју дужност чинили — ми ћемо их онда у јавног потећи. Будите спокојни. По здравље!

Цена је листу: на годину К 8, на $\frac{1}{2}$ године К 4, на $\frac{1}{4}$ године К 2.

„Стармлади“ излази 1. и 16. од сваког месеца. Рукописи се шаљу на уредништво. Претплата се шаље на администрацију „Стармладог“ у Нови Сад (Ujvidek), Хаџић-Светићева улица број 6.

УРЕЂУЈЕ: СТАРМЛАДИ.

(Поједини број 30 пот.)

Одговорни уредник: Петар Крстоношић

Власник и издавалац: М. Крстоношић.

Штампарија д. д. Браника, Н. Сад.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА